กำหนดพระราชทานเพลิงศพ

นาวาตรี สมาน สุขเอม

ณ เมรุวัดสัตหีบ

อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี

วันจันทร์ที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๒๑

เวลา ๑๗.๐๐ น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ โทร. ๒๘๑๑๒๐๒, ๒๘๑๓๘๘๓

ที่ รล.๐๐๐๔/๔๗๗๕ วันที่ ตุลาคม ๒๕๒๐

เรื่อง

ถึง นางสุกัลยา สุขเอม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบสอบประวัติครอบครัวผู้ขอพระราชทานพระบรมราชานุเคราะห์ในการศึกษา จำนวน ๑ ชุด

๒. ใบแจ้งการเข้าเรียนของนักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่ ร.อ.สมาน ฯ สามีของท่านเสียชีวิตเนื่องจากอุบัติเหตุ และด้วยเหตุที่ ร.อ.สมาน ฯ ได้เคยปฏิบัติหน้าที่ป้องกันประเทศชาติอย่างดีตลอดมา ในการนี้จึงทรงรับเด็กชายสุกิตต์ ฯ และเด็กหญิงรัชฎาภรณ์ ฯ บุตรของท่านไว้เป็นนักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ ฉะนั้น เมื่อไหร่ที่บุตรคนใดจะเข้าโรงเรียน ขอท่านช่วยกรอกข้อความลงในใบแจ้งการเข้าเรียนของนักเรียนในพระบรมราชานุเคราะห์ให้ครบถ้วน แล้วส่งกลับคืนไปยังข้าพเจ้าเพื่อจักได้ดำเนินการช่วยเหลือต่อไป และขอท่านช่วยกรอกข้อความลงในแบบสอบประวัติครอบครัว ฯ ที่ส่งมาพร้อมนี้ เสร็จแล้วส่งคืนข้าพเจ้าโดยตรงที่กองราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ และขอภาพถ่ายของบุตรทั้ง ๒ คน คนละ ๒ ภาพด้วย อนึ่งหากท่านจะย้ายที่อยู่ไปอยู่ ณ ที่ใด ขอความกรุณาแจ้งให้ข้าพเจ้าทราบทุกครั้ง เพื่อความสะดวกในการติดต่อดำเนินการ

สุประภาดา เกษมสันต์

(หม่อมราชวงศ์สุประภาดา เกษมสันต์)

ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ

ชาตะ	๘	สิงหาคม	๒๔๘๓
มรณะ	๒๖	ตุลาคม	๒๕๒๐

หรีดพระราชทานจาก

สมเด็จ พระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์

นาวาตรี สำเภา พลธร กำลังสอบถามรายละเอียด จากภริยา **นาวาตรีสมาน สุขเอม** เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาให้การสงเคราะห์ ตามรับสั่งของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

นาวาตรี สำเภา พลธร กำลังจุดธูปเทียนบูชาพระธรรม

พี่ชาย

ภรรยา บุตร ธิดา และญาติพี่น้อง

(บน) ภรรยา และบุตร ธิดา

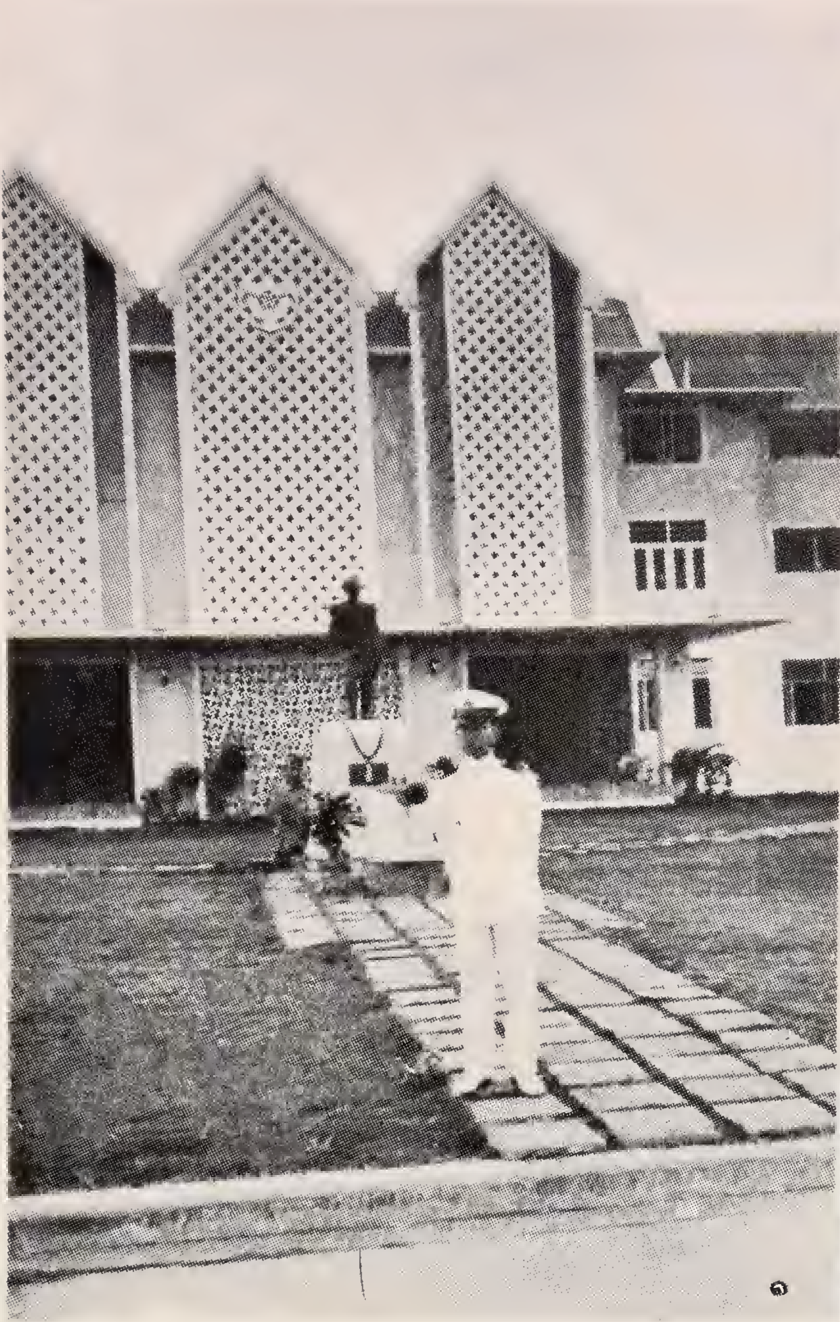
(ขวา) ธิดาคนเล็ก

เพื่อนนายทหารเรือร่วมรุ่นร่วมเป็นเจ้าภาพสวดพระอภิธรรม

ระหว่างศึกษาอยู่ ณ ต่างประเทศ

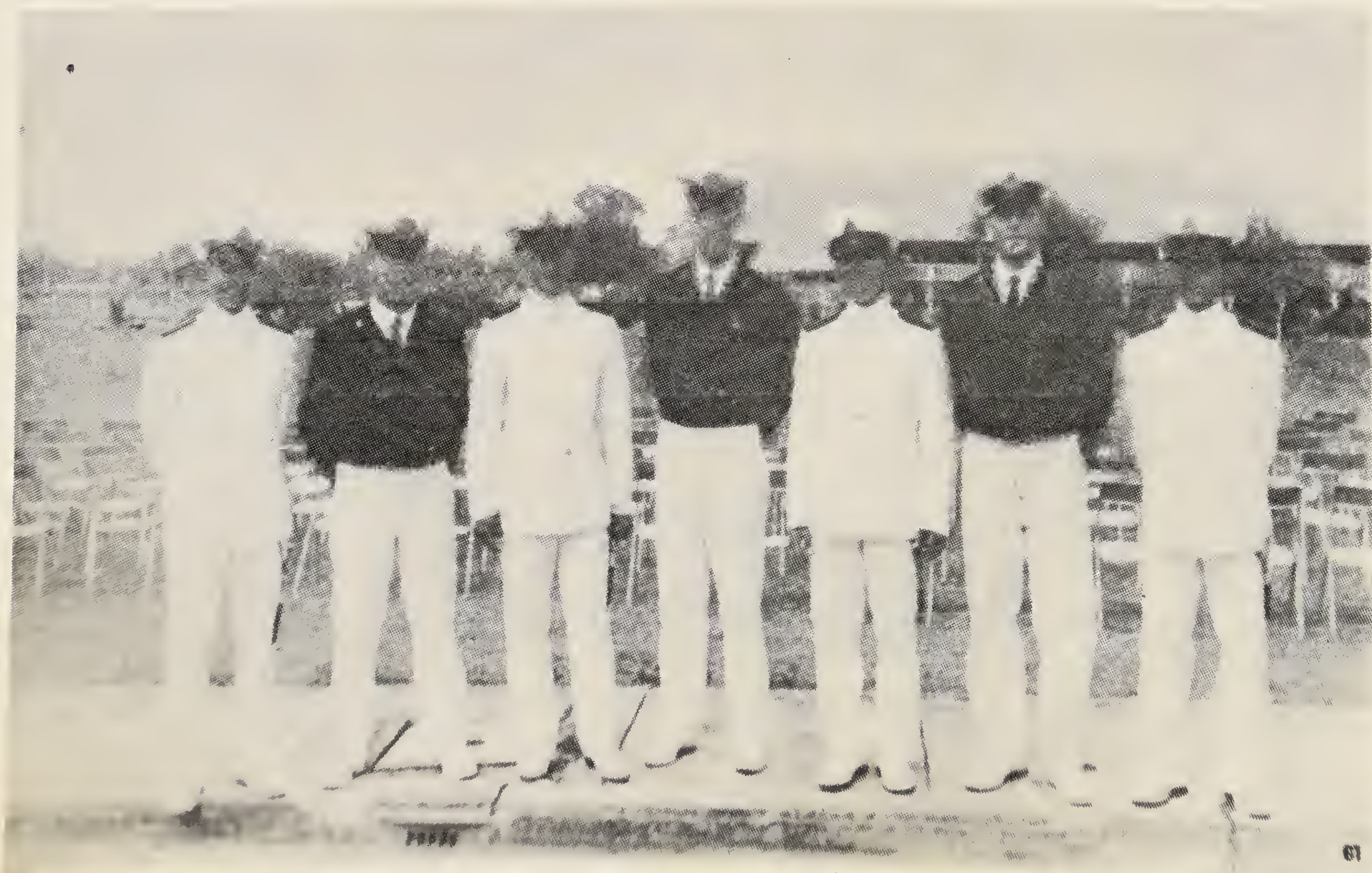

๓ ถ่ายร่วมกับนักเรียนนายเรือต่างประเทศ

๒ ประดับยศเรือตรี

๑ ก่อนจากโรงเรียนนายเรือ

ประวัติ นาวาตรี สมาน สุขเอม

เกิด วันที่ ๘ สิงหาคม ๒๔๘๓

เป็นบุตร คุณพ่อ ไม้ สุขเอม คุณแม่ ชั้น สุขเอม

มีพี่น้องร่วมบิดามารดา ๑๓ คน คือ

๑.	เรือตรี วิมล	สุขเอม
๒.	นางสาว ละมัย	สุขเอม
๓.	นาวาตรี สมาน	สุขเอม
๔.	พันจ่าอากาศเอก สมชาญ	สุขเอม
๕.	นางสาว มุกดา	สุขเอม
๖.	นางละม่อม	นวลแจ่ม
๗.	นายประมวล	สุขเอม
๘.	จ่าเอก สมมาท	สุขเอม
๙.	นางสาวสมร	สุขเอม
๑๐.	นายสมัคร	สุขเอม
๑๑.	นายสมมิตร	สุขเอม
๑๒.	นางสาวสมัย	สุขเอม
๑๓.	นายมงคล	สุขเอม

สมรสกับ นางสาว สุกัญญา วณิชกุล เมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ มีบุตรธิดา ๓ คน คือ

๑. เด็กชาย สุกิตต์ สุขเอม

๒. เด็กหญิง รัชฎาภรณ์ สุขเอม

๓. เด็กหญิง กิติมา สุขเอม

ประวัติการศึกษา และ รับราชการ

๒๕๐๒ โรงเรียน เตรียมทหาร

๒๕๐๔ โรงเรียน นายเรือ

๒๕๐๙ สำเร็จการศึกษา โรงเรียนนายเรือ เป็นว่าที่เรือตรี

๒๕๑๐ ผบ. มว. ช่าง ร้อยช่าง พันบก
กรมผสมนาวิกโยธิน นย.

๒๕๑๒ รับการศึกษาหลักสูตร VISUAL TRSOKING และ JUNGLE WARPARE ณ สิงคโปร์

๒๕๑๖ รับการศึกษาหลักสูตรการรบพิเศษ นย. รุ่นที่ ๑๐
รับการศึกษา หลักสูตรชั้นนายพันทหารช่าง รร.ฮ. กฮ, ราชบุรี

๒๕๑๘ รับการศึกษาหลักสูตร ENGINEERING EQUIP MENT OF PIOER USMC สหรัฐอเมริกา ประจำศูนย์การฝึก

๒๕๑๙ รต. ผบ ร้อยช่าง พันบก กรมผสมนาวิกโยธิน

๒๕๒๐ ผบ. ร้อยช่าง, พัน บก. กรมผสมนาวิกโยธิน

คำไว้อาลัยของผู้บัญชาการ
กรมนาวิกโยธิน

เรือเอกสมาน สุขเอม เป็นนายทหารเรือ พรรคนาวิกโยธิน สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ ชีวิตรับราชการส่วนมากรับราชการในกองร้อยช่าง กองพันกองบังคับการ กรมผสมนาวิกโยธินตลอดเวลาที่รับราชการ เป็นผู้เอาใจใส่ในหน้าที่เป็นอย่างดี หมั่นศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในกิจการด้านทหารช่าง แล้วนำมาอบรมสั่งสอนถ่ายทอดให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา จึงปรากฏว่า ทหารช่างที่แยกไปขึ้นสมทบกับทหารราบในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้ดี เป็นผลให้ภารกิจของส่วนรวมสำเร็จลุล่วง นอกจากนั้นในด้านการบังคับบัญชา ก็เป็นที่รักใคร่ของผู้น้อย ในระหว่างเพื่อนฝูงก็เป็นที่ชอบพอสนิทสนม กับผู้ใหญ่ก็เป็นผู้มีสัมมาคาระวะ

เมื่อ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๒๐ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์ เสด็จเยี่ยมหน่วยเฉพาะกิจนาวิกโยธินที่ ๒๐๒ ณ กรมนาวิกโยธิน สัตหีบ แล้วทรงพระกรุณาให้ข้าราชการและครอบครัวนายทหารนาวิกโยธินเข้าเฝ้าระหว่างเสวยพระสุธารส ที่บ้านพักผู้บัญชาการกรมนาวิกโยธิน เรือเอกสมาน สุขเอม เป็นผู้ที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์ จึงมีความรู้สึกยินดีอย่างยิ่ง ที่จะได้มีโอกาสเข้าเฝ้า แต่ในระหว่างเดินทางนั้น ได้ประสพอุบัติเหตุ รถที่เรือเอกสมาน สุขเอม ขับเองนั้น ชนกับรถอีกคันหนึ่ง สถานที่เกิดเหตุอยู่ภายในกรมนาวิกโยธินเองเมื่อสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณ์วลัยลักษณ์

ทรงทราบก่อนเสด็จกลับ ก็ได้ประทานกระเช้า เยี่ยมฝากมากับผู้บัญชาการกรมนาวิกโยธิน แต่เรือเอกสมาน สุขเอม สิ้นชีวิตเสียก่อน ภรรยาจึงเป็นผู้รับแทน ยังความตื้นตันใจให้แก่ครอบครัวเรือเอกสมาน สุขเอม ในพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้น

จากการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ ระหว่างที่มีชีวิตอยู่ ผู้ใหญ่และผู้น้อยตลอดจนเพื่อนฝูง จึงมีความอาลัยที่ต้องจากไป ขอกุศลผลบุญ ซึ่งเรือเอกสมาน สุขเอม ได้ประกอบกรรมดีไว้ จงช่วยส่งเสริมให้ เรือเอกสมาน สุขเอม ได้มีความสุข สงบ อยู่ในสุคติภพนั้น ๆ เทอญ.

ลงชื่อ พลเรือโทโสภณ สุญาณเศรษฐกร

ผู้บัญชาการกรมนาวิกโยธิน

คำไว้อาลัย

๒๖ ตุลาคม ๒๐ เป็นวันที่ดิฉันและลูกทั้งสามได้รับความสะเทือนใจ เสียใจและเศร้าโศก อย่างที่สุด ในชีวิตที่เกิดมา เป็นวันที่ดิฉันและลูก ต้องสูญเสีย พี่หมาน อันเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรทองของครอบครัว อย่างไม่มีวันได้กลับมาอีก

ไม่เคยคิดว่าจะต้องอยู่ดูแลลูกทั้งสาม แต่เพียงผู้เดียวลูก ๆ ยังเล็กนักเคยมีความสุข สะบายมาตลอด ไม่มีผู้นำในการดำเนินชีวิตการอบรมเลี้ยงดูลูก ชี้ทางที่ถูกที่ควรให้แก่ลูกร่วมกันลูกยังเรียนอยู่ และยังต้องการพ่อเป็นที่คุ้มครอง และเป็นแบบอย่างที่ดี ในการดำเนินชีวิตในภายหน้า

เมื่อมีชีวิตอยู่พี่หมานเป็นคนขยันมาก และเป็นคนดี กตัญญูรักคุณพ่อคุณแม่มาก ทุกเดือนจะต้องไปเยี่ยมบ้าน ช่วยเหลือพี่น้องทุกคน พี่หมานเป็นคนใจดีชอบช่วยเหลือผู้น้อย โดยเฉพาะผู้ใต้บังคับบัญชาถ้าหากได้รับความเดือดร้อน จะได้รับความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นงานโดยหน้าที่ หรือส่วนรวม เป็นที่รักของเพื่อนทุกคน

ความตายไม่เคยปราณีใคร ดิฉันจึงมีความอาลัยมากจนไม่ทราบจะบรรยายถูก ขอเวลาเขาสักนิด เพื่อเลี้ยงลูกให้โต มีอาชีพหน่อยก็ไม่ได้ ความเศร้าโศกก็คงจะน้อยไปกว่านี้ เขาไม่รู้สึกตัวเลยตั้งแต่เกิดอุบัติเหตุ

ตลอดเวลาที่อยู่ร่วมกันมา เขาเป็นผู้นำครอบครัวที่เข้มแข็งสร้างหลักฐานให้แก่ครอบครัวจนเขาอดภาคภูมิใจมิได้ ถึงกับกล่าวกับดิฉันว่า คนที่มาเกิดเป็นลูกพี่มีบุญทุกคน นึกเพียงแต่ว่าพี่หมานเป็นคนรักลูกมาก อาจมีโครงการเกี่ยวกับการศึกษาของลูก ๆ ไว้ในใจก็ได้ จนพี่หมานมาเสียชีวิตโดยกระทันหัน อาจเป็นเพราะพี่หมานมีความจงรักภักดีต่อองค์พระประมุขของชาติก็เป็นได้ ผลดีจึงตอบแทนอย่างทันตาเห็น

ลูกๆได้รับ พระมหากรุณาธิคุณ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้า-อยู่หัว โดยทรงประทานพระเมตตา ให้ทุนเรียนหลวง จนกว่าจะสำเร็จทั้ง ๓ คน

พระมหากรุณาธิคุณ ที่ทรงโปรดเกล้า ประทานให้ครั้งนี้ นำความปลาบปลื้มปีติ และความภาคภูมิใจมาสู่ลูกและดิฉันจนสุดที่ดิฉันจะกล่าวพรรณนา ในพระมหากรุณาธิคุณนี้ได้ ขอให้วิญญาณพี่หมานได้ทราบถึงมหากรุณาธิคุณครั้งนี้ ด้วยความภาคภูมิใจ ในความเป็นทหารขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ขอให้วิญญาณพี่หมานจงได้รับรู้ถึงความรู้สึกของเมียและลูกที่ยังยึดมั่นอยู่ในตัวพี่หมานอย่างไม่มีวันเสื่อมคลาย ขอให้พี่หมานจงสถิตย์อยู่ในภพแห่งความสุขตลอดกาล ถ้าชาติหน้ามีจริงๆ สุขอเกิดเป็นคู่ชีวิตของพี่หมานตลอดไป

ขอขอบคุณแขกผู้มีเกียรติที่มาร่วมงานในวันพระราชทานเพลิง-ศพของพี่หมานในวันนี้ หากมีข้อบกพร่องประการใด กรุณาให้อภัยแก่ดิฉันด้วย

สุกัญญา สุขเอม

โอ้อกเอ๋ยไม่เคยผ่านถึงวันนี้
วันที่พ่อจากไปโดยไม่กลับ
ความเศร้าโศกรุมเร้าเหลือระงับ
สุดจะดับโสกาแลอาลัย
หากชาติหน้ามีคงดีเหลือ
อธิษฐานเพื่อพบกันในชาติใหม่
แม้กุศลผลบุญมีบ้างไซร้
เราคงได้เป็นลูกพ่ออีกเอย

จากลูกๆ

แด่ นาวาตรี สมาน สุขเอม

นาวาตรี สมาน สุขเอม เป็นผู้ที่ได้รับการยกย่อง รักและไว้วางใจจากเพื่อนร่วมรุ่นนักเรียนเตรียมทหารรุ่น ๒ และนักเรียนนายเรือรุ่น ๕๙ เป็นอย่างยิ่งได้เสียสละความสุขส่วนตัวเพื่อเพื่อนฝูงและส่วนรวมโดยทั่วไป เป็นที่น่าสรรเสริญ

ชีวิตแต่หนหลังในอดีต ตั้งแต่สมานเข้าเป็นนักเรียนเตรียมทหาร เราได้ใช้ชีวิตทุกข์สุขร่วมกันในโรงเรียนเตรียมทหารเป็นเวลา ๒ ปี จากนั้นก็ได้ก้าวเข้ามาใช้ชีวิตในโรงเรียนนายเรือกันอีก ๕ ปี สมานมีแต่ความดีที่หยิบยื่นให้เพื่อนทุก ๆ คน เป็นคนใจเย็น ร่าเริง สนุกสนาน และคอยให้ความช่วยเหลือเพื่อนทุกคนด้วยความเต็มใจ จนกระทั่งเราได้จบการศึกษาจากโรงเรียนนายเรือรับพระราชทานสัญญาบัตรยศเป็นเรือตรี แยกย้ายกันปฏิบัติภารกิจตามที่ได้รับมอบหมาย ถึงแม้ว่าเราจะต้องแยกกันอยู่ก็ตามเมื่อถึงเวลามีงานมีการพบปะสังสรรค์สมานก็ยังคงเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงของเพื่อน ๆ เหมือนเดิม จนเพื่อนรู้ซึ้งในน้ำใจของสมานเป็นอย่างดี การปฏิบัติราชการก็เช่นเดียวกันเป็นไปด้วยความขยันขันแข็งและมีวิจารณญาณที่ดี จนเป็นที่รักใคร่และไว้วางใจของผู้บังคับบัญชาทุกคน ในด้านชีวิตครอบครัวสมานก็เป็นที่รักของบุตร ภริยา และญาติพี่น้อง จนเป็นที่รู้กันในหมู่เพื่อนฝูงว่าสมานรักบุตรและภริยามาก

ชีวิตของสมานเพื่อนรักน่าจะทำประโยชน์ให้กับประเทศชาติและราชนาวีได้มากกว่านี้ แต่เป็นที่น่าเสียดายที่เพื่อนจากไปในเวลาอันรวด

วัดโสธรวราราม

วัดโสธร เป็นวัดสำคัญในจังหวัดฉะเชิงเทราตั้งอยู่ที่อำเภอเมือง ฉะเชิงเทรา เป็นวัดที่ประดิษฐานพระพุทธโสธร หรือหลวงพ่อโสธร วัดโสธรเดิมชื่อว่าวัดหงษ์ ซึ่งเป็นวัดที่สร้างขึ้นเมื่อปลายสมัยกรุงศรี-อยุธยา ต่อมาถูกน้ำเซาะพังไปหมด และได้ทำการสร้างขึ้นใหม่ โดยให้ชื่อว่าวัดเสาธงหรือเสาทอน แล้วจึงมีผู้มาเปลี่ยนใหม่ว่า "วัดโสธร" พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงเสด็จประพาสวัดนี้เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๑ ทรงมีพระราชหัตถเลขาถึงพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เมื่อครั้งยังดำรงพระอิสริยยศเป็นมกุฎราชกุมาร ยังทรงเรียกว่า "วัด-โสทร" ต่อมาสมัยรัชกาลที่ ๖ ได้ทรงเปลี่ยนเป็น "วัดโสธร"

พระพุทธโสธร ประชาชนทั่วไปเรียกกันว่า "หลวงพ่อโสธร" เป็นพระพุทธรูปที่ศักดิ์สิทธิ์องค์หนึ่ง ซึ่งประชาชนทั้งไทย-จีน นับถือกันมาก เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ หน้าตักกว้าง ๓ ศอก ๕ นิ้ว ประดิษฐานอยู่ในพระอุโบสถวัดโสธร อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา หลวงพ่อโสธรนี้สันนิษฐานว่าไปประดิษฐานอยู่วัดโสธร ราว พ.ศ. ๒๓๐๗-๒๓๑๑ ครั้งสมัยกรุงธนบุรี หลวงพ่อโสธรมีอิทธิปาฏิหาร์ยอย่างมหัศจรรย์ ซึ่งพระเขมารามุนีเจ้าอาวาสวัดโสธรได้เขียนไว้อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่งดังนี้

"มีคำเล่าสืบกันมาว่า นานมาแล้วยังมีพระพี่น้องคล้ายกัน ๓ องค์อยู่ทางเหนือสำเร็จวิชาแปลงกายได้ ได้เนรมิตตัวเป็นพระพุทธรูป ล่องมาตามลำน้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ตอนสัมปทวน และแสดงฤทธิ์ลอยทวนน้ำได้ทั้ง ๓ องค์ ประชาชนชาวสัมปทวนได้พบเห็น จึงชวนกันเอาเชือกพรวนมลิลาลงไปผูกมัดองค์พระพุทธรูปหล่อทั้ง ๓

องค์นั้น และช่วยกันฉุดลากขึ้นฝั่ง ด้วยอำนาจผู้คนประมาณ ๕๐๐ คน ก็ฉุดขึ้นไม่ได้ เชือกขาด ไม่สำเร็จดังความประสงค์ก็พากันเลิกไป ครั้นแล้วพระพุทธรูปหล่อทั้ง ๓ องค์ ก็จมหายไป สถานที่ ๆ พระสามองค์ลอยทวนน้ำนี้เลยให้ชื่อว่า "สามพระทวน" ต่อมาเรียกกันว่า "สัมปทวน" อำเภอเมืองฉะเชิงเทราทุกวันนี้ ต่อแต่นั้นพระทั้ง ๓ องค์ก็ล่องลอยตามแม่น้ำบางประกง เผยผ่านหน้าวัดโสธรไปถึงคุ้งน้ำใต้วัดโสธรฝั่งเดียวกับวัดโสธรแสดงฤทธิ์ผุดขึ้นให้ชาวบ้านแถบนั้นเห็น และจะเข้าไปในคลอง ๆ หนึ่ง ที่คุ้งนั้นชาวบ้านได้ช่วยกันฉุดขึ้นฝั่งทำนองเดียวกับชาวสัมปทวน แต่ก็ไม่สำเร็จจึงเรียกหมู่บ้านนั้นและคลองนั้นว่า "บางพระ" มาจนทุกวันนี้ จากนั้นพระพุทธรูปหล่อทั้ง ๓ องค์ก็ได้แสดงฤทธิ์ลอยทวนน้ำขึ้นมา และลอยอยู่ที่หัวเลี้ยวตรงกองทัพทหารช่างที่ ๑ พัน ๒ ร.อ. จังหวัดฉะเชิงเทรา และแสดงปาฏิหารย์จะเข้าไปในคลองเล็ก ๆ ตรงข้ามกับกองพันทหารช่างนั้น สถานที่พระลอยวนอยู่นั้นเรียกว่า "แหลมหักวน" และคลองนั้นก็ได้นามว่า "คลองสองพี่น้อง" หลังจากนั้นองค์ที่ใหญ่ ได้แสดงอิทธิปาฏิหารย์ ไปลอยอยู่ในแม่น้ำเจ้าพระยาตอนสามเสน ประชาชนประมาณ ๓ แสนช่วยกันฉุดจะอาราธนาขึ้นฝั่งก็ไม่สำเร็จ (แม่น้ำเจ้าพระยาตอนนี้จึงได้นามว่า "สามแสน" แต่ภายหลังเรียกเพี้ยนเป็น "สามเสน" แล้วลอยล่องไปผุดขึ้นที่ลำแม่น้ำแม่กลองจังหวัดสมุทรสงคราม ประชาชนชาวประมงอาราธนาขึ้นประดิษฐานอยู่ที่วัดแหลมเรียกว่าหลวงพ่อวัดแหลมเป็นที่เคารพนับถือว่าเป็นพระศักดิ์สิทธิ์เท่ากับหลวงพ่อโสธร ส่วนองค์สุดท้องไปผุดขึ้นที่คลองบางพลีจังหวัดสมุทรปราการ และได้ถูกอัญเชิญขึ้นประดิษฐานอยู่ที่วัดบางพลีนั้น ปรากฏว่ามีผู้คนเคารพนับถือกันมาก พระพุทธรูปหล่อองค์กลางนั้นคือหลวงพ่อโสธร เมื่อลอยตามน้ำมาจากหักวนดังกล่าวก็ผุดขึ้น ที่

ท่าหน้าวัดโสธรกล่าวกันว่า ประชาชนจำนวนมากทำการฉุดขึ้นไม่สำเร็จ แต่ได้มีอาจารย์ผู้หนึ่งมีความรู้ทางเพทไสย ทำพิธีตั้งศาลเพียงตาบวงสรวง แล้วเอาด้ายสายสิญจน์คล้องกับพระหัตถ์ของหลวงพ่อโสธรอัญเชิญขึ้นบนฝั่งนำไปประดิษฐานในวิหารสำเร็จตามความประสงค์ และจัดให้มีการฉลองสมโภช และให้นามของหลวงพ่อตามนามวัดว่า "หลวงพ่อโสธร" องค์หลวงพ่อโสธรในสมัยที่ได้มาเดิมนั้นเป็นพระพุทธรูปหล่อทองสัมฤทธิ์ปางสมาธิ หน้าตักกว้างศอกเศษรูปทรงสวยงามมาก ดังได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น ต่อมาพระสงฆ์ในวัดเห็นว่ากาลต่อไปภายหน้าฝูงชนมีตัณหาและโลภะแรงกล้า มีอัธยาศัยเป็นบาปลามกหมดศรัทธาหาความเลื่อมใสมิได้ จักนำไปเป็นประโยชน์ส่วนตัวเสีย ไม่เป็นการปลอดภัย จึงพอกปูนเสริมให้ใหญ่หุ้มองค์จริงไว้ภายใน บางท่านคิดไปในทางเหตุผล ก็สันนิษฐานเอาว่าหลวงพ่อเป็นพระสลักด้วยไม้โพธิ์จึงลอยน้ำได้ โดยไม่เชื่อมั่นในอิทธิปาฏิหารย์

หลวงพ่อโสธรเดิมอยู่ที่ใด และเหตุใดจึงลอยน้ำมานั้น สันนิษฐานว่าหลวงพ่อโสธรเดิมคงจะอยู่ที่กรุงเก่า คือพระนครศรีอยุธยา แต่เป็นชตากรรมของบ้านเมือง พวกประชาชนชาวไทยต้องได้รับความยุคเข็ญโดยพ่ายแพ้แก่พม่าข้าศึกเป็นเหตุให้พม่า ฆ่า ทำลาย, เผา จับผู้คนและริบทรัพย์สมบัติไปมาก แม้แต่พระพุทธรูปองค์ใหญ่กลางเมืองคือพระศรีสรรเพชญ์ดาญาณ ก็เอาไฟเผาลอกเอาทองไปองค์พระลายทองหมดทั้งองค์ เมื่อพม่าข้าศึกได้มุ่งประหัสประหารชีวิตชาวไทย และทำลายโบราณวัตถุต่าง ๆ ตลอดจนพระพุทธปฏิมากรก็ไม่เว้นให้เหลืออยู่ ฉะนั้นแล้วปวงประชาชนชาวไทยบางเหล่า ที่มีจิตเลื่อมใสในพระพุทธศาสนาอย่างแรงกล้ามีความคิดเห็นว่า ถ้าปล่อยพระพุทธปฏิมากร(หลวงพ่อโสธร) ที่มีส่วนสัดงดงาม และมีความศักดิ์สิทธิ์ไว้ในกรุงแล้วน่าจะ

ไม่พ้นมือของพม่าข้าศึกเป็นแน่นอน จึงได้ช่วยกันนำพระพุทธรูปองค์นี้หนีให้พ้นภัย น่าจะหนีพม่าไม่พ้นจวนตัวเต็มที ครั้นจะนำไปซุกซ่อนไว้ในป่าก็เกรงจะไม่พ้นสายตาข้าศึกจึงนำพระพุทธรูปลงน้ำ เมื่อจมพระพุทธรูปลงไว้ในน้ำซ่อนข้าศึกเป็นการชั่วคราว จนกว่าจะหาโอกาสนำหนีข้าศึกให้ปลอดภัยได้ เมื่อนำพระพุทธรูปลงน้ำแล้วตนของตนก็หนีเอาตัวรอดไป แต่เมื่อพระพุทธรูปลงน้ำแล้ว แทนที่จะจมกลับแสดงปาฏิหารย์เป็นมหัศจรรย์ โดยลอยล่องตามลำแม่น้ำเจ้าพระยามาทางใต้ ครั้นถึงทางใต้แล้วก็แสดงองค์ให้ปรากฏแก่ประชาชนทำให้ประชาชนที่พบเห็นเกิดความเลื่อมใสเป็นมาก ทั้งหลวงพ่อยังมีความศักดิ์สิทธิ์อีกมากมายดังจะกล่าวต่อไปนี้

"สถานที่วัดโสธรตั้งอยู่เดิมในสมัยแรกนั้นทางบกเป็นป่าโดยมาก หมู่บ้านมีน้อย การคมนาคมไม่สะดวก เมื่อหลวงพ่อมาประดิษฐานอยู่ที่วัดโสธรแล้ว ประชาชนชาวเรือรู้จักนับถือกันมาก เพราะการไปมาสะดวกกว่าทางบกมีเรือไปมาไม่ขาด นับถือกันในหมู่ชาวเรือว่า ถ้าได้งอกหลวงพ่อแล้วสินค้าก็ซื้อง่ายขายคล่อง ประชาชนทางบกรู้จักและนับถือยังไม่แพร่หลายครั้นต่อมาการคมนาคมสะดวกขึ้น ทางบกจึงมีผู้คนไปนมัสการมากขึ้น ผู้ใดเจ็บป่วยก็มาขอความคุ้มเกรงจากหลวงพ่อโสธรและได้ผลสมความปรารถนาเป็นส่วนมาก มูลเหตุอันหนึ่งที่กิติศัพท์ของหลวงพ่อได้แผ่ไพศาลไปในถิ่นต่าง ๆ และมูลเหตุที่จะมีงานสมโภชขึ้น เล่ากันว่าสมัยหนึ่งบ้านโสธรเกิดทุพภิกขภัย ข้าวยากหมากแพง ฝนแล้งข้าวกล้าในนา ผลไม้ในสวนเหี่ยวแห้ง สัตว์พาหนะเกิดโรคระบาด ผู้คนทั้งเด็กและผู้ใหญ่เป็นโรคผีดาด ทั้งสัตว์ทั้งคนล้มเจ็บตายลงผู้คนหนีไป

อยู่ที่อื่นกันเป็นอันมาก ได้ทิ้งบ้านเรือนและสมบัติไว้หนีเอาตัวรอดเพียงอย่างเดียว ผู้ป่วยไปไม่ไหวก็นอนรอวันเป็นวันตาย ของตนอยู่ ในกาลนั้น ยังมีบุรุษในครอบครัว ๆ หนึ่ง เมื่อเกิดโรคนี้แล้ว เมื่อไม่มีคนเป็นที่พึ่งก็หันหน้าเข้าหาพระเป็นสรณะที่พึ่งพำนัก จึงไปนมัสการอธิษฐานบนบานขอความคุ้มครองรักษาจากหลวงพ่อโสธรในวิหาร รับเอายาดีของหลวงพ่อคือ ขี้ธูปบ้างดอกไม้เหี่ยวที่บูชาแล้วนั้นบ้าง กับทั้งอธิษฐานหยดเทียนขอน้ำมนต์จากหลวงพ่อบ้าง แกก็เอามากินมาอาบปรากฏว่าได้ผลสมปรารถนาโรคหายเป็นปกติความดีใจที่โรคหายสมประสงค์ จึงจัดให้มีการสมโภชแก้บนถวายหลวงพ่อ แต่นั้นมากิตติศัพท์ความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อก็แพร่สะพัดไปในถิ่นต่าง ๆ กว้างขวางมากขึ้น จนเป็นที่เลื่องลือนับถือบูชากันว่าหลวงพ่อวัดโสธรศักดิ์สิทธิ์ ผู้ใดปรารถนาสิ่งใดที่ชอบธรรม ท่านก็ประสิทธิ์ประสาทให้สมความประสงค์การสมโภชและแก้บนจึงเกิดมีขึ้นตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา"

เรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธโสธรนี้ มีพระบรมราชวินิจฉัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งเสด็จประพาสเมืองฉะเชิงเทรา ปี พ.ศ. ๒๔๕๑ ดังต่อไปนี้

"กลับมาแวะวัดโสธร ซึ่งกรมหลวงดำรงจะแปลว่า ยโสธร จะเห็นเกี่ยวข้องแก่การที่ได้สร้างเมื่อเสด็จกลับจากไปตีเขมร แผ่นดินพระบรมไตรโลกนารถหรือเมื่อใดนั้น แต่เป็นที่สงสัยด้วยเห็นไม่ถนัดพระพุทธรูปทำด้วยศิลาแลงทั้งนั้น องค์ที่สำคัญว่าเป็นไม้ดีนั้น คือองค์ที่อยู่กลาง ดูรูปตักและเอวงามเป็นทำนองเดียวกับพระพุทธรูปเทวปฏิมากร แต่ตอนบนกลายไปเป็นด้วยฝีมือผู้ที่ไปปั้นว่า ลอยน้ำก็เป็นความจริง เพราะเป็นศิลาคงจะไม่ได้ทำในที่นี้"

พระพุทธโสธรเป็นที่สักการะ และเคารพนับถือของประชาชนพลเมืองทั้งไทย-จีนเป็นจำนวนมาก จึงมีพุทธศาสนิกชนไปนมัสการกันไม่เว้นวัน ยิ่งเป็นวันพระ วันอาทิตย์ ตรุษสารทและวันสงกรานต์แล้วประชาชนไปนมัสการกันมากกว่าวันธรรมดา งานเทศกาลหรืองานประจำปีของพระพุทธโสธรปีหนึ่งมี ๒ ครั้ง กำหนดดังนี้คือ

เดือน ๑๒ ครั้งหนึ่งและเดือน ๕ อีกครั้งหนึ่งทุกปี กำหนดกลางเดือนวันเพ็ญเป็นงานใหญ่โตมโหฬารของเมืองฉะเชิงเทรา ผู้คนหลามไหลพากันมาจากสารทิศต่าง ๆ อย่างเนืองแน่น มีงิ้วประชันกันมีขบวนแห่จำลองหลวงพ่อโสธรทั้งทางบกและบางน้ำ

ก่อนอธิษฐานสิ่งใด ควรเริ่มภาวนา

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมา สมฺพุทธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมา สมฺพุทธสฺส
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมา สมฺพุทธสฺส

คำบูชาพระพุทธ

อิเมหิ สักกาเรหิ พุทธัง อภิปูชะยามิ
อิเมหิ สักกาเรหิ ธัมมัง อภิปูชะยามิ
อิเมหิ สักกาเรหิ สังฆัง อภิปูชะยามิ

อาราธนา ศีลห้า

มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะสะหะ ปัญจะสีลานิ ยาจามะ ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะสะหะ ปัญจะสีลานิ ยาจามะ ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ ติสะระเณนะสะหะ ปัญจะสีลานิ ยาจามะ

(ถ้าจะอาราธนา ศีลแปด เปลี่ยนคำว่า ปัญจะ เป็น อัฏฐะ)

อาราธนาธรรม

พรหมา จะ โลกาธิปะตี สะหัมปะติ
กัตอัญชลี อันธิวะรัง อะยาจะถะ
สันตีธะ สัตตาปปะระชัก ขะชาติกา
เทเสตุ ธัมมัง อนุกัมปิมัง ปะชัง

อาราธนาพระปริตต์

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา สัพพะทุกขะวินาสายะ ปะริตตังพรูถะมังคะลัง

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา สัพพะภะยะวินาสายะ ปะริตตังพรูถะมังคะลัง

วิปัตติปะฏิพาหายะ สัพพะสัมปัตติสิทธิยา สัพพะโรคะวินาสายะ ปะริตตังพรูถะมังคะลัง

ถวายข้าวพระพุทธ

อิมัง สูปะพะยัญชนะ สัมปันนัง สาลีนัง
โภชะนัง อุทะกัง วะวัง พุทธัสสะ ปูเชมิ

ลาข้าวพระพุทธ

เสสัง มังคะลัง ยาจามิ

คำถวายข้าวบูชาพระพุทธ

ข้าพเจ้า ขอบูชาข้าวสาลี พร้อมทั้งแกงและกับ และน้ำอันประเสริฐนี้ แด่พระพุทธเจ้า

คำลาข้าวพระพุทธ

ข้าพเจ้าขอส่วนที่เหลือ เป็นมงคล

คำถวายสลากภัต

เอตานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ อสุกัฏฐาเน ฐะปิตานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ เอตานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำถวายสลากภัต

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายอันตั้งไว้ ณ ที่โน้น แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับซึ่งภัตตาหาร กับทั้งบริวารทั้งหลายนั้น เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลายสิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายเภสัช

อิมานิ มะยัง ภันเต คิลานะปัจจะยะ เภสัชชะปะริกขารานิ อิธะอาเนตะวา ฐะปิตานิ ภิกขุสังฆัสสะ นิยยาเทมะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ คิลานะปัจจะยะ เภสัชชะปะริกขารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ

คำถวายเภสัช

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอมอบถวายยาแก้ไข้ซึ่งได้นำมาตั้งไว้ ณ ที่นี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์จงรับยาแก้ไข้เหล่านี้เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายทานสามัญ

อิทัง เม ทานัง มาตาปิตุอาทีนัง ญาตะกานัง
สังวัตตะตุ มัยหัง มาตาปิตาทะโย ญาตะกา อิมัสสะ
ทานัสสะ ปัตติง ละภันตุ มะมะ เจตะสา

คำถวายทานสามัญ

ขอ ทานของข้าพเจ้านี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลาย มีบิดา และมารดา เป็นต้น ขอญาติทั้งหลาย มีบิดามารดาเป็นต้นของข้าพเจ้า จงได้รับส่วนแห่งทานนี้ตามความตั้งใจของข้าพเจ้าเถิด.

คำถวายสังฆทาน เพื่อความสุขความเจริญ

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปะฏิคคัณหาตุ อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะสุขายะ

คำถวายสังฆทาน

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัต-ตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ จงรับภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ เพื่อประโยชน์และความสุขแก่ข้าพเจ้าสิ้นกาลนาน เทอญ.

คำถวายสังฆทานอุทิศผู้ตาย

อิมานิ มะยัง ภันเต ภัตตานิ สะปะริวารานิ ภิกขุสังฆัสสะ โอโณชะยามะ

สาธุโน ภันเต ภิกขุสังโฆ อิมานิ ภัตตานิ สะปะริวารานิ ปฏิคคัณหาตุ

อัมหากัญเจวะ มาตาปิตุอาทีนัญจะ ญาตะกานัง หิตายะ สุขายะ

คำถวายสังฆทานอุทิศแก่ผู้ตาย

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอน้อมถวายภัตตาหารกับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ แด่พระภิกษุสงฆ์ ขอพระภิกษุสงฆ์ จงรับภัตตาหาร กับทั้งบริวารทั้งหลายเหล่านี้ เพื่อประโยชน์และความสุข แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย, แก่ญาติทั้งหลาย มีมารดา บิดา เป็นต้นด้วย (ที่ละโลกนี้ไป) ตลอดกาลนาน เทอญ.

คำถวายผ้าไตรอุทิศแก่ผู้ตาย

อิมานิ มะยังภันเต ตีจีวะรานี อัยยัสสะ เทมะ สาธุโน ภันเต อะยัง ตีจีวะระปูชา วิปาโก อัมหากัง มาตาปิตุอาทีนัง ญาตีนัง กาละกะตานัง สังวัตตะตุ อัมหากัง มาตาปิตุอาทะโยญาตะกา ทานะปัตติง ละภันตุ อัมหากัง เจตะสา

คำถวายผ้าไตรอุทิศแก่ผู้ตาย

ข้าแต่พระภิกษุสงฆ์ผู้เจริญ ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอถวายจีวรเหล่านี้ แก่พระผู้เป็นเจ้า ขอผลแห่งการบูชาด้วยไตรจีวรนี้ จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลาย มีมารดาบิดาเป็นต้น, ผู้ล่วงลับไปแล้ว, ของข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอญาติทั้งหลายมีมารดาบิดา เป็นต้น ของข้าพเจ้าทั้งหลาย จงได้รับส่วนแห่งทาน ตามความตั้งใจของข้าพเจ้าเถิด

คำภาวนาเวลาทอดผ้าศพให้พระบังสุกุล

นามะรูปัง อนิจจัง นามะรูปัง ทุกขัง นามะรูปัง อะนัตตา

คำภาวนาเวลาเผาศพ

อะยัมปิ โข เม กาโย เอวัง ภาวี เอวัง ธัมโม เอวัง อะนะตีโต

คำภาวนาเวลาทอดผ้าศพให้พระบังสุกุล

นามรูป ไม่เที่ยง เป็นทุกข์ ไม่ใช่ตัวตน

คำภาวนาเวลาเผาศพ

กายของเรานี้ ต้องเป็นอย่างนี้เหมือนกัน มีอย่างนี้เป็นธรรมดา ไม่ล่วงพ้นความเป็นอย่างนี้ไปได้

ชุมนุมเทวดา

สักเคกาเมจะรูเป ศิริสิขะระตะเฏ จันจะลิกเข วิมาเน ทีเป รัฏเฐจะคาเม ตะรุวะนะคะหะเณ

เคหะวัตถุมหิเขตเต ภุมมาจายันตุ เทวา ชะละถะ ละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา

ติฏฐันตา สันติเกยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ ธัมมัสสะวะนะกาโล

อะยัมภะทันตา ธัมมัสสะวะนะกาโล อะยัมภะทันตา ธัมมัสสะ-วะนะกาโล อะยัมภะทันตา

กรวดน้ำย่อ

อิทัง เม ญาตีนัง โหตุ ฯ

(ถ้ากรวดน้ำเป็นหมู่ หรือแทนหลาย ๆ คน ให้เปลี่ยนคำว่า เม เป็นโน)

กรวดน้ำ

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อุปัชฌายา คุณุตตะรา อาจาริยูปะการา จะ มาตา ปิตา จะ ญาตะกา ปิยามะมัง สุริโยจันทิมา ราชา คุณะวันตา นราปิ จะ พรหมะมารา จะ อินทา จะ ตุโลกะปาลา จะ เทวะตา ยะโม มิตตา มนุสสา จะ มัชฌัตตา เวริกาปิ จะ สัพเพ สัตต้า สุขี โหนตุ ปุญญานิ เม ปะกะตานิ สุขัญจะ ติวิธัง เทนตุ ขิปปัง ปาเปถะ โว มะตัง ฯ

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ อิมินา อุทิสเสนะจะ ขิปปาหัง สุละเภเจวะ ตัณหุปาทา นะเฉทะนัง เย สันตาเน หินา ธัมมา ยาวะนิพพานะโต มะมัง นัสสันตุ สัพพะทาเยวะ ยัตถะ ชาโต ภาเว ภะเว อุชุจิตตัง

สะติปัญญา สัลเลโข วิริยัมหินา มาราละ ภันตุ โน กาสัง กาตุญจะ วิริเยสุเม พุทธาทิปะวะโร นาโถ ธัมโม นาโถ วะรุต ตะโม นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ สังโฆ นาโถตตะโร มะมังเต โสตตะมานุภาเวนะ มาโรกาสัง ละภันตุ มา ฯ

พุทธศาสนิกชนควรทราบ

๑. **เครื่องบูชา** ควรตั้งไว้ด้านขวาของพระสงฆ์ ผันพระพักตร์ไปตามพระสงฆ์ ซึ่งสมมุติว่าเป็นประมุข สะดวกในการจุดธูปเทียนและกราบไหว้ หรือจะตั้งผันพระพักตร์ไปตามแถวพระสงฆ์นั่งก็ได้ แต่มีข้อที่ควรกำหนด คือ เมื่อผู้บูชากราบพระพุทธรูปอย่าต้องให้หันหลังให้พระสงฆ์

๒. **พระพุทธรูป** ที่นำมาประดิษฐานบนที่บูชา ในงานพิธีทั่วไปมักนิยมใช้พระพุทธรูปปางสมาธิหรือสดุ้งมาร

๓. **เทียนสำหรับทำน้ำมนต์** ควรใช้ขี้ผึ้งแท้ นักนิยมขนาดหนัก ๑ บาท

๔. **วงด้ายสายสิญจน์** ตั้งต้นแต่พระพุทธรูปที่เครื่องบูชา แล้วเวียนไปทางขวาเป็นทักขิณาวัตต์ แล้วกลับมาบรรจบที่พระพุทธรูป พันไว้ที่พระหัตถ์หรือที่ฐานข้างบนของพระพุทธรูป อย่าพันกับองค์พระ จักแลดูเป็นมัดพระพุทธรูป จากพระพุทธรูปก็วงเครื่องต่าง ๆ ที่นำมาประกอบพิธี และคงเวียนขวาเช่นเดียวกัน (โกศกระดูกยังไม่ต้องวง) วงเสร็จแล้ว หาภาชนะรองรับกลุ่มสายสิญจน์ไว้

สายสิญจน์ เมื่อวงแล้วต้องระวังให้มาก ห้ามการข้ามกรายจะยกสิ่งของข้าม หรือเอื้อมมือข้ามไม่ได้ทั้งสิ้น ห้ามทั้งพระและคฤหัสถ์

๕. **การประเคนพระ** ผู้ประเคนอยู่ห่างพอสมควร แล้วเอามือทั้งสองยกสิ่งของให้พ้นขึ้นจากพื้น น้อมถวาย เสร็จแล้วกราบหนึ่งครั้งหรือสามครั้งตามควร แต่ถ้าประเคนมากรูป รูปต้น ๆ เพียงประนมมือไหว้ก็พอ ถึงสุดท้ายจึงกราบ

๖. **การจุดเทียนธูป** ก่อนจุดเทียนที่บูชา ควรกราบพระพุทธรูปเสียก่อน เริ่มจุดเทียนเล่มด้านขวาของพระพุทธรูปก่อน แล้วจุดเล่มด้านซ้าย ต่อไปจุดธูป เทียน น้ำมนต์ยังไม่ต้องจุด ตามที่นิยมกัน จะจุดเทียนน้ำมนต์ เมื่อพระสวดมงคลคาถา ตอนขึ้นอเสวนา ฯ

๗. **การกรวดน้ำ** เมื่อพระเริ่มกล่าวอนุโมทนาขึ้นว่า ยถา ฯ พึงหยิบน้ำที่เตรียมไว้นั้น เทลงในที่รองรับพร้อมกับตั้งใจนึก (คำกรวดน้ำ) ผู้ที่ว่าเป็นภาษาบาลีไม่ได้พึงตั้งใจอธิษฐานอุทิศแผ่ส่วนบุญกุศลและตั้งความปรารถนาตามสมควร.

การเทน้ำเมื่อเวลากรวดน้ำ ห้ามเอามือรองน้ำ เพราะไม่ต้องการให้มีอะไรเป็นเครื่องขัดขวาง ให้เทลงไปตรง ๆ เมื่อพระเริ่ม สัพพี ฯ พึงเทน้ำลงในที่รองรับให้หมด อย่าเหลือไว้ในภาชนะที่กรวด นั่งประณมมือรับพรที่พระสวดจนกว่าจะจบ เมื่อจบแล้วพึงกราบลง ส่วนน้ำที่กรวดแล้วนั้น ให้นำไปเทในที่ไม่สมควร เช่น ในกระโถน หรือใต้ถุนบ้าน เพราะถือว่าเป็นน้ำอุทิศผลและบริสุทธิ์ เป็นของสูง.

๘. ทอดผ้าสดับปกรณ์ หรือผ้าบังสุกุลแล้ว ต้องกราบพระครั้งหนึ่ง กราบศพหรืออัฐิอีกครั้งหนึ่ง

๙. ไม่ควรนำสุรามาเลี้ยงในที่เฉพาะหน้าพระ ถือว่าขาดคารวะ เสียจรรยา เป็นมารยาทไม่งาม.

คำถวายกระทงลอยประทีป

มะยัง อิมินา ปะทีเปนะ อะสุกายะ นัมมะทายะ นะทิยา ปุลิเน ฐิตัง มุนิโน ปาทะวะลัญชัง อะภิปูเชมะ อะยัง ปะทีเปนะ มุนิโน ปาทะวะลัญชัสสะ ปูชา อัมหากัง ทีฆะรัตตัง หิตายะ สุขายะ ฯ

(แปล) ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอบูชารอยพระพุทธบาทของพระ-มหามุนีนาถ ที่ตั้งอยู่เหนือหาดทรายในแม่น้ำชื่อว่านัมมะทายะที่โน้น ด้วยประทีปนี้ การบูชารอยพระพุทธบาทของพระมหามุนีนี้ จงเป็นไปเพื่อประโยชน์ และความสุขแก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย สิ้นกาลนานเทอญ ฯ

คาถาพุทธมนต์

เป็นคาถาที่ได้รวบรวมมาจากท่านโบราณาจารย์ ที่เคยปฏิบัติสืบ ๆ กันมา โดยส่วนมากเป็นคาถาที่ได้มาจากทางมนต์ทางศาสนา ถอดเอามาใช้เฉพาะหัวใจสำคัญเท่านั้น การที่ได้นำมารวบรวมไว้ ก็เพื่อจะรักษาของเก่าไว้ และจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจจะได้ยึดถือเป็นสมบัติอันล้ำค่า มนต์คาถาที่จะศักดิ์สิทธิ์ได้นั้น ต้องขึ้นอยู่ที่จิตใจของผู้ใช้ คือถ้าเรามีจิตใจเคารพเลื่อมใสด้วยใจจริงแล้ว มนต์คาถาบทนั้นก็จะเกิดความศักดิ์สิทธิ์ขึ้น เพราะคนเราสิ่งสำคัญที่สุดในร่างกายก็คือจิตใจเท่านั้น ขอท่านผู้ใช้คาถานี้จงสัมฤทธิ์ผลตามความปรารถนา ทุกประการ

คาถากันตัว

□ ฆะเฏสิ ฆะเฏสิ กิงการะณา ฆะเฏสิ อะหังปีตัง ชานามิ ชานามิ ฯ

คาถาบทนี้ สำหรับใช้ป้องกันตัว แม้แต่เดินดงให้เสกปรอทหนัก ๑ บาท นำติดตัวไปด้วย กันไข้วิเศษนักเวลาจะนอนให้เสกหมอนหนุนหัว ถ้ามีภัยใด ๆ มารบกวนบังเอิญให้รู้สึกตัวก่อนแล ฯ

คาถายอดหัวใจ ๑๐๘

□ นะโมพุทธายะ นะมะพะทะ จะภะกะสะ ฯ

คาถาหัวใจ ๑๐๘ นี้ ไม่ว่าจะใช้คาถาบทใด ต้องเอาคาถาบทนี้แทรก จะเกิดความขลังขึ้น

คาถายอดศีล

□ พระพุทธสังมิ ฯ

คาถายอดศีลนี้ เป็นยอดคาถาทางเมตตา ทางอยู่ยงคงก็ใช้ได้

คาถาหัวใจพระรัตนตรัย

□ อิสะวาสุ

พระคาถานี้ ถ้าจะกำหราบศัตรูให้ว่า ๑๙ คาบ ถ้าจะผูกปากสัตว์ทั้งหลายให้ว่า ๑๘ คาบ ให้เขียนอักษรใส่ฝ่ามือเสก ๑๑ คาบเป่าลงอกมือตวาดหอกดาบตกจากมือล้มลงทั้งยืนและถ้าจะบั่ดพิษงูให้เอาหญ้าแพรก ๑๔ ยอด มาเสกแล้วพ่นถ้าจะขับผีเข้าคน ให้เขียนอักษรนี้ใส่ฝ่ามือ ตีหลังมันออกแลเสกเสดาะได้สารพัด ถ้าแม้เจ้านายท่านโกรธให้เสกน้ำล้างหน้า เวลาเสกให้บ่ายหน้าไปทางตะวันออก เสกน้ำมันเสกขี้ผึ้งทาปาก เป็นทางเมตตามหานิยม ดีนัก

คาถาหัวใจพระพุทธเจ้า

□ อิกะวิติ ฯ

คาถานี้ ภาวนาไว้เป็นคงกระพันชาตรี กันปืน เสกขมิ้นกิน อยู่คงทน เสดาะโซ่ตรวนก็ได้ เสกน้ำมนต์ เสดาะลูกก็ได้ กันสุนัขดุ เสกน้ำมนต์ถอนคุณ ถ้าชกมวยเสกขมิ้นกินเสกดินสอพองทาตัวคงทน

คาถาหัวใจ ๔ เกลอ

□ กะระมะถะ ฯ

คาถานี้ บางคนเรียกหัวใจพระกัสสป ใช้ได้หลายประการ ทางคงกระพันให้เสกพริกไทยกิน เสกขมิ้นกินได้เวลาจะใช้ทางคงกระ-พัน ให้ถอนดังนี้

กะระมะถะ กิริมิถิ กุรุมุถุ เกเรเมเถ

ให้เสกด้วยคาถานี้ คงทนดีนัก ฯ

คาถาหัวใจ อิ ธะ เจ

□ อิ ธะ คะ มะ ฯ

คาถานี้ ใช้ในทางเสน่ห์วิเศษนัก ภาวนาเบ่าไป เป็นเมตตามหานิยมเสกขี้ผึ้งสีปาก เสกแป้งผัดหน้าก็ได้ หรือจะใช้เสกของกินก็ได้เป็นเสน่ห์แก่คนทั้งหลาย

คาถาหัวใจคงคาเดือด

□ กะ ขะ ชะ นะ

คาถานี้ ถ้าจะต่อยมวยให้เสกรากทนดี รากตองแตกฝนทามือชกมวยดีนัก ฯ

พระคาถาหัวใจพระธรรม

□ ที่มะสังอังคุ อาปามะจุปะ สังวิธาปุกะยะปา ฯ

คาถานี้ มีพระธรรม ๗ คัมภีร์ พระสูตร พระวินัยนี้ให้ใช้ร่วมกันเสมอ ใช้ได้หลายอย่างหลายประการ ถ้าจะให้เป็นเสน่ห์ ให้เสกหมากกิน ๓ นาที เป็นที่รักแก่คนทั้งปวง เสกน้ำมันหอม ทาตาทาผม ไปเจรจากับใคร ๆ เป็นเสน่ห์มหานิยมดีนัก เสกน้ำมันทาตัวคงทนดี ทำน้ำมนต์พ่นแก้พิษต่าง ๆ แก้ไข้ก็ได้ ถอนแก้กระทำคุณไสยคุณคน ถ้าจะให้ใครมาหา ให้เขียนชื่อผู้นั้นใส่ใบพลูเสก ๓ ที เรากินเองอยู่มิได้ ถ้าไม่มาให้เขียนชื่อใส่กระดาษ เสกด้วยคาถานี้ แล้วเอาหินทับไว้ อยู่ไม่ได้เลย ตามแต่จะใช้เถิด ดีนัก

คาถาหัวใจปฏิสังขาโย

□ จิ ปิ เส คิ ฯ

คาถานี้ ให้ใช้เสกข้าวกินเป็นประจำ สารพัดอยู่คงดีนักเสกบรเพ็ด หรือขมิ้นกินก็ได้ ทางเมตตามหานิยมก็ใช้ได้

คาถาหัวใจกรณียะเมตตสูตร

□ เอเต สะติง ฯ

คาถาบทนี้ ให้เอาขมิ้นผงใส่ฝ่ามือ แล้วบริกรรมเรียกเข้าไปในตัว อยู่คงดี

คาถาพระยาปลาไหลเผือก

□ วิเวสุเว อะยาเวยยะ สุพุเสวะ เสตะอะเส ฯ

คาถานี้ ให้เสกน้ำมันทาตัว จับไม่อยู่เลย คงทนสารพัดอาวุธทั้งปวง

คาถามหาอำนาจ

□ ตะมัตถังปะกาเสนโต สัตถาอาหะ ไกรสรราชสีห์วิริยะอิมังคาถะมาหะ ฯ

คาถานี้ ใช้ภาวนา กับช้าง ม้า วัว ควาย ธนู หน้าไม้ เป็นที่เกรงกลัวแก่ฝูงชนทั้งหลาย

คาถากำลังหนุมาน

□ หะนุมานะ นะสังสะตัง ฯ

คาถานี้ ให้ใช้ภาวนาเกิดกำลัง ใช้เสกฝุ่น เสกผงทาตัว ภาวนาป้องกันตัวได้

คาถาเพชรหลีก

□ ยะ มิ อิ สะ พุทโธ ฯ

คาถานี้ ให้บริกรรมจับชายพกไว้ เมื่อมีเหตุฉุกเฉินทำเรามิได้เลย

พระคาถามหาอุจ

อะนิทัสสะนะอัปปะฏิ

บทนี้ลั่นไกมิออก

อะนิทัสสะนะอัปปะฏิคา

บทนี้ลูกมิออกจากลำกล้อง

อะนิทัสสะนะอัปปะฏิคายะ

บทนี้ลำกล้องแตก

พระคาถาสามบทนี้ กันปืน ภาวนาเวลามีเหตุฉุกเฉิน

พระคาถาอาวุธ ๔ ประการ

สักกัสสะ	วะชิราวุธัง	ยะมัสสะ	นัยนาวุธัง
อาฬะวะกัสสะ	ทุสาวุธัง	เวสสุ	วัณณัสะ
คธาวุธัง	จัตตาโรวา	อาวุธานัง	เอเตสัง
อานุภาเวนะ	สัพเพ	ยักขัง	ปะลายันติ ฯ

พระคาถาอาวุธ ๔ ประการนี้ เสกมือหรือเสกอาวุธก็ได้ในเวลาประจญด้วยศัตรู เสกต้นข่าต้นไพล สำหรับเฆี่ยนขับผีก็ได้

คาถาปกาสิตพระร่วง

อิมังสัจจะวาจาจังอธิฏฐามิ ทุติอิมังสัจจะวาจาจังอธิฏฐามิ

ตะติอิมังสัจจะวาจัง อธิฏฐามิ ฯ

คาถานี้ เมื่อจะทำการสิ่งใด หรือจะพูดจาอย่างไร ให้เป็นวาจาศักดิ์สิทธิ์ ให้ภาวนาคาถานี้ ๓ หน เมื่อจะถอนให้ว่า

อิมังสัจจะวาจังปัจจุทะรามิ ทุติอิมังสัจจะวาจัง
ปัจจุทะรามิ ตะติอิมังสัจจะวาจัง ปัจจุทะรามิ ฯ

ให้เอานิ้วชี้มือขวาสีปากกลับไปทางซ้ายสามหน เป็นอันว่าถอนหมด ถ้าระหว่างที่ยังไม่ถอน อย่าได้ว่ากล่าวแช่งด่าใคร เป็นตามปากว่าทั้งนั้น ฯ

พระคาถามหาเมตตา

มะเมตตา จะ มะหาราชา อะเตตา จะ มะหาเสนา
อุเมตตา จะ มะหาชะนะ สัพพะสิเนหา จะ ปูชิตา
สัพพะ สุขัง จะ มะหาลาภัง ราชา โกรธัง วินาสสันติ
ชะนา โกรธัง วินาสสันติ สัพพะ โกรธัง วินาสสันติ ฯ
พระคาถานี้ ใช้ทางเมตตาดีนัก ถึงใครจะโกรธเท่าไรก็หายได้ ฯ

พระคาถาบูชาขอลาภ ๗ วัน ประจำวัน

๑. วันอาทิตย์ว่า สิมพะลี จะ มะหานามัง สัพพะลาภัง ภะวิสสะติ เถรัสสานุภาเวนะ สะทา โหนติบียัง มะมะ ฯ

ให้ภาวนา ๑ จบ

๒. วันจันทร์ว่า ยัง ยัง ปุริโส วา อิตถี วา ทูเรหิ วา สะมิเปหิ วา เถรัสสานุภาเวนะ สะทา โหนติบี ยังมะมะ ฯ

ให้ภาวนา ๑๕ จบ

๓. วันอังคารว่า สิมพะลี จะ มะหาเถโร โส ระโห ปัจจะยาทิมหิ ไชยยะ ลาโภ มะหาลาโภ สัพพะลาภา ภะวันตุ สัพพะทา ฯ

ให้ภาวนา ๘ จบ

๔. วันพุธว่า ทัตติตถะภะเวราชา บียา จะ กะระตุเม เยสะรันติ นิรันตะรัง สัพพะ สุขาวะหา ฯ

ให้ภาวนา ๑๗ จบ

๕. วันพฤหัสบดีว่า สิมพะลี จะ มะหาเถโร ยักขาเทวา ภิปูชิโต โส ระโห บัจจยาทิมหิ อะหัง วันทามิ สัพพะทา ฯ

ให้ภาวนา ๑๙ จบ

๖. วันศุกร์ว่า สิมพะลี จะ มะหาเถโร เทวะตานะระปู ชิโต โส ระโห บัจจยาทิมหิ มะหาลาภัง กะโร นะตุเม ลาเภนะ อุตตะโม โหติ สัพพะลาภา ภะวันตุ สัพพะทา ฯ

ให้ภาวนา ๒๑ จบ

๗. วันเสาร์ว่า สิมพะลี จะ มะหานามัง อินทราพรหมา จะ ปูชิตัง สัพพะลาภัง ประสิทธิเม เกรัสสานุภาเวนะ สะทา สุขีบียัง มะมะ ฯ

ให้ภาวนา ๑๐ จบ

คาถาพระพุทธเจ้าประสานบาตร

□ จัตตาโร บัตเต ยะถา เอโก บัตโต ตะถา เอโก บัตโต ตะถา อะธิฏฐาหิ ฯ

คาถาบทนี้ เมื่อพระพุทธเจ้าพระองค์อธิษฐานประสานบาตร ๔ ใบ ให้เป็นใบเดียว สำหรับใช้ประสานบาดแผลหรือประสานกระดูกที่แตกหัก จะเสกน้ำมันงาดิบทาก็ได้ จะใช้เป่าพ่นก็ได้วิเศษนัก

เคล็ดลับในการใช้พระพุทธมนต์

พระพุทธคุณย่อ

□ อะ สัง วิ สุ โล ปุ สะ พุ ภะ ฯ

ใช้เวลามีเหตุฉุกเฉินกระทันหัน ช่วยป้องภัยอันตรายได้ทุกประการ แล้วแต่จะอธิษฐานใช้เอาเถิด

ถวายพระพรย่อ

บทพาหุงย่อ

□ พา มา นา อุ กะ สะ นะ ทุ ฯ

บทนี้สำหรับใช้ป้องกันตัว เช่นเดียวกัน จะทำน้ำมนต์ก็ได้ แล้วแต่จะอธิษฐานใช้เถิด ดีนัก

หัวใจพระธรรม-พระวินัย

□ อา ปา มะ จุ ปะ ที่ มะ สัง อัง ขุ สัง วิ ธา ปุ กะ ยะ ปะ

คาถาบทนี้ เป็นยอดพระธรรม ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ ใช้ได้หลายอย่าง แล้วแต่จะอธิษฐานใช้เอาเอง

คาถาบารมี ๑๐

□ ทา สี เน ปะ วิ ขะ สะ อะ เม อุ

คาถานี้ใช้สารพัดทุกอย่างก้าว แล้วแต่จะอธิษฐานใช้เอาเองเถิด โดยเฉพาะเช่นมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นแก่ตน ควรระลึกอธิษฐานใช้ขอบารมี ๑๐ นี้ช่วยเถิด ดีนัก

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ วิบูลย์กิจ ถนนวิสุทธิกษัตริย์ โทร.2811857
นางนวลจันทร์ พรพิบูลย์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. 2521